

Sygn. akt: I Ns 1027/15

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Gorlicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Wojciech Langer

Protokolant: st. sekr. sądowy Beata Tokarska

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2016 r. w Gorlicach na rozprawie

sprawy z wniosku M. P.

z udziałem G. K., (...) Spółki z o.o. Spółki Komandytowej we W.

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu spadku po J. K.

postanawia:

I. zatwierdzić uchylenie się przez wnioskodawczynię M. P. od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po ojcu J. K., zmarłym 6 stycznia 2014 r.,

II. orzec, że wnioskodawczyni i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

SSR Wojciech Langer

Sygn. akt I Ns 1027/15

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 6 czerwca 2016 r.

Wnioskodawczyni M. P. wystąpiła z wnioskiem o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. K. zmarłym w dniu 6 stycznia 2014 r. oraz przyjęcia oświadczenia, iż odrzuca spadek po J. K..

Uzasadniając swoje żądanie podała, iż ani ona, ani uczestnik postępowania G. K. nie złożyli w ustawowym terminie oświadczenia o przyjęciu ani też o odrzuceniu spadku. Wskazała nadto, że postanowieniem z dnia 21 października 2015 r., sygn. akt III Ca 562/15 Sąd Okręgowy (...) zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w (...) z dnia 30 czerwca 2015 r., zatwierdzając uchylenie się G. K. od skutków prawnych nie złożenia przez niego w terminie oświadczenia woli o odrzuceniu spadku po ojcu. Wnioskodawczyni argumentowała, iż informację co do objęcia spadkiem długów uzyskała w dniu 21 maja 2015 r., odbierając zawiadomienie o terminie rozprawy zainicjowanej przez brata. Naprowadziła, że przed podanym terminem nie miała żadnych podstaw, aby przypuszczać, iż ojciec przed śmiercią zaciągnął jakiegokolwiek zobowiązania, a taka wiedza skłoniłaby ją do złożenia oświadczenia w ustawowym terminie.

Uczestnicy postępowania G. K. oraz (...) spółka z o.o. spółka komandytowa we W. nie zajęli stanowiska w sprawie, ani też nie składali oświadczeń odnośnie żądania wnioskodawczyni.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawca J. K. zmarł w dniu 6 stycznia 2014 r. w G.. Ostatnio mieszkał na stałe przed śmiercią w B. przy ul. (...). Spadkodawca był wdowcem. Miał dwoje dzieci: G. K. i M. P..

W dniu 23 listopada 2012 r. J. K. zawarł ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową im. F. S. w G. umowę pożyczki (kredyt konsumencki) nr (...) w kwocie 16 200 zł na okres od 23 listopada 2012 r. do 24 października 2022 r. We wniosku o przyznanie pożyczki J. K. wskazał, że jest rencistą, pobierającym świadczenie w wysokości 856,29 zł netto i w gospodarstwie domowym pozostają 3 osoby, przy czym jako gospodarstwo domowe rozumiany był zespół osób razem mieszkających i utrzymujących się wspólnie. Podał też, że posiada kredyty w (...) im. (...) w wysokości 12 729 zł, przy czym rata miesięczna wynosi 344 zł oraz w (...) Bank S.A. (karta kredytowa) w wysokości 1 300 zł, przy czym rata miesięczna wynosi 30 zł. Część kwoty uzyskanej w wyniku pożyczki nr (...), tj. 12 887,44 zł została przeznaczona na całkowitą spłatę pożyczki nr 1 w (...) im. (...).

J. K. nie posiadał majątku. Umową darowizny z dnia 29 grudnia 2000 r. on i jego żona B. K. przenieśli na rzecz uczestnika G. K. prawo własności nieruchomości położonej w B., stanowiącej działki (...) o pow. 1,8578 ha, a na rzecz darczyńców została ustanowiona służebność dożywotniego zamieszkiwania w budynku usytuowanym na tej nieruchomości z prawem do korzystania z obejścia wokół domu i zabudowań gospodarczych.

/dowód: w aktach sprawy tut. Sądu o sygn. I Ns 277/15: odpis skrócony aktu zgonu, oświadczenie o źródle i dochodzie, oświadczenie dotyczące zobowiązań do spłaty, umowa pożyczki wraz z harmonogramem spłat, wnioski o przyznanie pożyczki, dyspozycja wypłaty, kserokopia umowy darowizny, zeznania G. K./

Postanowieniem z dnia 21 października 2015 r., sygn. akt III Ca 562/15 Sąd Okręgowy (...) zmienił postanowienie Sądu Rejonowego (...) z dnia 30 czerwca 2015 r., sygn. akt I Ns 277/15, w ten sposób, że zatwierdził uchylenie się G. K. od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po ojcu J. K..

/dowód: postanowienie w aktach sprawy tut. Sądu o sygn. I Ns 277/15/

J. K. w dacie śmierci mieszkał sam. Wnioskodawczyni nie miała wiedzy na temat zadłużenia ojca, a o takim fakcie dowiedziała się w dniu 21 maja 2015 r., odbierając zawiadomienie w sprawie z wniosku z brata, G. K.. M. P. nie orientowała się w sytuacji materialnej spadkodawcy, ojciec nie żalił się do wnioskodawczyni, aby brakowało mu pieniędzy. Poza zadłużeniem, w skład spadku nie wchodziły inne elementy.

Pismem z dnia 4 grudnia 2015 r. uczestnik (...) spółka z o.o. spółka komandytowa we W., poinformował wnioskodawczynię, iż nabył wierzytelność od (...) im (...) w G., w wysokości 17 750,95 zł.

/dowód: zawiadomienie z dnia 4 grudnia 2015 r., zeznania wnioskodawczyni M. P. protokół rozprawy z dnia 10 grudnia 2015 r. 00:09:41-00:19:00/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zawartego w aktach tut. Sądu sygnatura I Ns 277/15, dokumentu powołanego w opisie stanu faktycznego, oraz zeznań wnioskodawczyni, które były spontaniczne i logiczne, a przez to zasługiwały na walor wiarygodności.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek okazał się zasadny.

Zgodnie z art. 1019 § 2 k.c. spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia spadkowego, może przed sądem uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu, jednocześnie oświadczając, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca, przy zastosowaniu przepisów ogólnych dotyczących wad oświadczenia woli.

Zasadą jest, że oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swojego powołania (art. 1015 § 1 k.c.), przy czym dla spadkobiercy ustawowego będzie to z reguły dzień dowiedzenia się o śmierci spadkodawcy.

Bezspornym jest, że wnioskodawczyni w terminie określonym w tym przepisie nie złożyła żadnego oświadczenia spadkowego. Chcąc zatem skutecznie uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu, winna była wykazać, że znajdowała się w błędzie co do treści czynności prawnej (art. 84 § 1 zd. 1 k.c.), błąd był istotny (art. 84 § 2 k.c.), a ponadto złożyć oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych w terminie 1 roku od wykrycia błędu (art. 88 § 2 k.c.).

Błąd o jakim mowa w art. 1019 § 2 k.c. może dotyczyć tytułu powołania do dziedziczenia, osoby spadkodawcy, przedmiotu spadku, ale tylko wtedy, gdy brak wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego nie jest wynikiem braku należytej staranności po stronie spadkobiercy. Poprzestanie na pozbawionym podstaw przypuszczeniu dotyczącym stanu majątku spadkowego jest wyrazem braku należytej staranności, który uniemożliwia uchylenie się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia woli, jeśli pomiędzy niedołożeniem wymaganej w okolicznościach sprawy dbałości a brakiem rozeznania co do przedmiotu spadku zachodzi zależność przyczynowo – skutkowa. Wobec tego za błąd istotny spadkobiercy uznać należy brak wiedzy o stanie spadku, mimo podjęcia właściwych i możliwych działań zmierzających do ustalenia rzeczywistego stanu spadku. Stwierdzenie, że spadkobierca nie dołożył należytej staranności winno być poprzedzone oceną okoliczności konkretnej sprawy i ustaleniem, jakich aktów staranności można było od niego wymagać (tak SN w orzeczeniach z 18 marca 2010 r., V CSK 337/09, LEX 677786, 1 grudnia 2011 r., I CSK 85/11, LEX 1147725, z 29 listopada 2012 r., II CSK 172/12, LEX 1299156).

Mając na uwadze powyższe należało stwierdzić, iż M. P. wykazała, że nie była bierna w odniesieniu do czynności zmierzających do ustalenia stanu majątku spadkowego. Jej ojciec mieszkał sam, a całe gospodarstwo zostało przekazane bratu wnioskodawczyni, G. K.. Spadkodawca pobierał stałe świadczenie, nigdy nie twierdził, że ma problemy finansowe. Wnioskodawczyni nie był znany stan materialny jej ojca, o którym dowiedziała się dopiero, gdy brat zainicjował w tut. Sądzie sprawę pod sygn. akt I Ns 277/15. Nikt wcześniej nie zwracał się do wnioskodawczyni o spłatę zadłużenia ojca. Stąd brak wiedzy co do stanu spadku nie pozostaje w związku przyczynowym z niedołożeniem przez wnioskodawczynię należytej staranności w ustaleniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego. W konsekwencji może ona skutecznie uchylić się od skutków niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. K..

Dlatego orzeczono jak w pkt I postanowienia na podstawie powołanych przepisów.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

SSR Wojciech Langer

Zarządzenia:

1. (...)

2. kal. 2 tygodnie.

G., dnia 24 czerwca 2016 r

(...)